ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

РІК XII. ЛИСТОПАД, 1965 Ч. 11 (135)

ШКІЛЬНА РАДА УККА, ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПЕДАГОГІВ КАНАДИ Й ШКІЛЬНА РАДА АВСТРАЛІЇ ПОРУЧАЮТЬ „ВЕСЕЛКУ" ШКОЛАМ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Дуже гарного листа написав нам Андрій Цибульський з Торонта, Канада: Дорога „Веселко"! Я закінчив вісім років і ходжу до четвертої кляси школи св. Миколая. Учуся релігії, української мови, географії та історії України. В школі маємо бібліотеку. Чотири роки отримую „Веселку". З неї читаю вірші та оповідання деколи й малій сестрі Ярині. Мій брат Мирон уже читає „Веселку" сам. Найбільше подобаються мені оповідання про пригоди відважних людей. З деяких оповідань пишу зміст. Часто дописую до стінної газетки „Горизонт", яка виходить раз на місяць. Висить вона на дошці перед шкільною канцелярією. Редаґують її самі учні нашої школи. Газеткою опікується п-ні А. Білоус і п. Ю. Кузан. В газетці вміщуємо матеріяли про релігійні й національні свята, про святкування й звичаї в Україні. З нагоди св. Андрея згадали ми про митрополита Андрея Шептицького. Писали ми й про митрополита Йосифа Сліпого. Згадуємо також славні річниці, як Листопадові Дні та 22-ге Січня. Березень присвячуємо матеріялам про Шевченка. Крім того у нашій газетці вміщується багато матеріялів про наших князів, гетьманів, про козаків, Січ, про повстанців та про різних визначних наших людей. Залежно від пори року ми прикрашуємо свою газетку всякими малюнками. Містимо також вірші, зв'язані з даною порою року. Були дописи про табори, вістки зі спорту, враження з прочитаних книжок, загадки, смішовинки, приповідки. Я написав до газетки про Водохрищі в Україні, переповів леґенду про св. Якова та Єремію і про св. Миколая. Писав про Олімпійські ігрища в старовину та про новітні олімпійські змагання. Наші газетки зберігаються в шкільній канцелярії. Вітаю щиро!

Відповідь Редакції: Дорогий Андрійку! Ми з цікавістю прочитали Твого листа про шкільну газетку. Добре було б, якби й по інших школах учні видавали стінні газетки. Ми були б дуже раді побачити „Горизонт", може деякі матеріяли зацікавили б читачів „Веселки" Бажаємо успіхів!

Юрчик Раковський

Юрчик Раковський з Монтреалю, Канада, пише: Дорога „Веселко!" Наша учителька української мови в „Рідній Школі" при парафії Успення Божої Матері дала нам таку домашню задачу: написати „Лист до „Веселки" про найкращі переживання під час великодніх ферій". Свою задачу посилаю Тобі, „Веселко".

День 11-го квітня ц.р. залишиться незабутнім днем для нас, дітей „Рідної Школи" на Роземонті. Наш улюблений директор школи п. Василь Бринявський висвятився на священика. Цього дня я встав раненько і з батьками поспішив до церкви на Архиєрейську Службу Божу, яку відправляв єпископ Ізидор Борецький. Після Богослуження відбулося висвячення о. Бринявського. Церква була виповнена вщерть, хор співав чудово. Отець Бринявський благословив людей, а члени вівтарної дружини роздавали на пам'ятку святі образки.

На бенкеті шкільні діти в народніх одягах вітали о. Бринявського квітами. Привіт складали також учителі, студенти, інспектор Королівської Шкільної Комісії, священики й владика. Ми всі дуже тішилися, що наш директор став священиком.

Відповідь Редакції: Дорогий Юрчику! Дякуємо за гарну задачу з описом висвячення о. Бринявського.

ВЕСЕЛКА THE RAINBOW

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Редаґує Колеґія з членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Річна передплата становить у ЗДА — 4.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Ціна окремого числа — 40 центів. Ціна подвійного числа — 60 центів.

Обкладинка роботи І. Бриковича

"THE RAINBOW" — "VESELKA"

Published monthly, except June to September Bi-monthly at Jersey City, New Jersey.

81-83 Grand Street — Jersey City, N.J., 07303

Subscription $4.00 per year.

Entered as Second Class Matter at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
П. Холодний — Осінні малярі

СТОРІНКИ СЛАВИ

Вадим ЛЕСИЧ

ТІЛЬКИ ГРАЛИ ЇМ ГАРМАТИ...

Тільки грали їм гармати,
як їх в землю клали спати . . .
І гармати й самопали
замість дзвонів їм лиш грали,
машинові грали кріси,
дерева шуміли в лісі . . .

. . . .

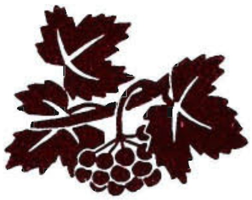
Як загув десь грім гармати,
іздригнулась в хаті мати —
„Де ти, сину, де ти мій?" . . .

. . . .

Син твій у землі сирій . . .

1928

(Із книги: Вадим Лесич — „Вибрані поезії", 1965)

КУТОК ЮНИХ АВТОРІВ

ПАМ'ЯТІ БОРЦІВ ЗА ВОЛЮ

Гордо військо поспішало,
Синьо-жовтий стяг тримало,
І на ратуші у Львові
Повівав наш прапор волі.

Скрізь шляхами йшли полки —
Це новітні козаки
Йшли у бій, у бій за волю
Здобувати кращу долю.

І тепер там кров їх ллється...
За Вкраїну бій ведеться,
Щоб не сміли москалі
Кривдить нашої землі!

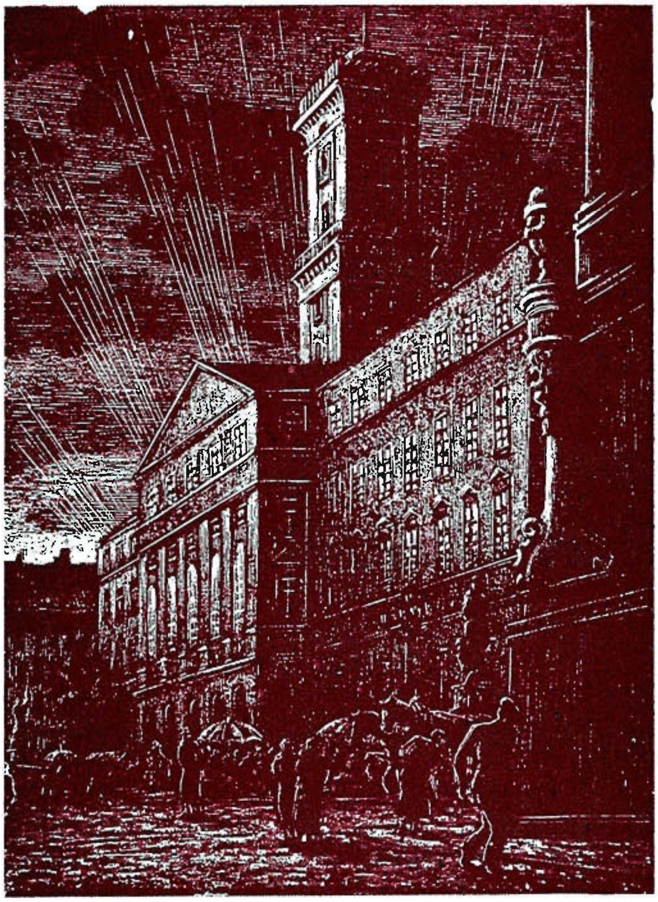
Ігор Федорович
Сиракюзи

Ліда ГАДАЙ

СВЯТО В ЛИСТОПАДІ

Сьогодні наше свято
святкує вся громада.
Дідусь — татусів тато —
розповідав нам радо
про це геройське свято,
про Перше Листопада.

Тоді у місті Львові
боролися завзято
цивільні і військові,
щоб прапор наш підняти,
щоб Україні волю
в бою завоювати.

Ратуш у Львові, на вежі якого 1-го Листопада 1918 р. замаяв український прапор.

Як звірі кожушки собі шили

Жили собі в лісі сусідами — Вовк, Лисичка, Білочка, Зайчик та Їжачок. Влітку їм добре жилося, тепло та ситно, а як настала осінь та подули вітри з півночі, та холодні дощі на землю полили — зажурились тобі бідні сусіди. Мерзнуть вони, тремтять, а не знають, як лихові запобігти. Думали, думали, а далі Лисичка й каже:

— Треба нові кожушки пошити, бо ці вже дуже старі, вітер їх продуває, дощик промиває.

— Правда! — кажуть усі. — Тільки хто ж піде кравця шукати? Хіба Білочка?

— Я не піду! — каже Білочка. — Земля мокра, я ніжки собі промочу. Хай Вовчик іде!

А Вовк і собі:

— Я не піду, бо я вже старий! Земля мокра, мені важко бігати. Хай Зайчик!

А Зайчик зігнувся, на кущі поглядає та й каже:

— У мене ноги нерівні, земля мокра — я не підбіжу.

Розсердилась на них Лисичка та як не крикне:

— Усі ви ледачі! Піду я сама кравця шукати. За те мені й кожушинка найкраща буде.

Та й побігла. Бігла, бігла, аж дивиться — біля ставочка Жаба товстюча-претовстюча сидить, язиком комах ловить. Підбігла до неї Лисичка, чемненько привіталась та й каже:

— Чи не могли б ви, пані, кожушинку мені пошити, бо ця вже старенька — холодно в ній.

А Жаба у відповідь:

— Ква-ква-ква! Не маю часу. Уже осінь наступає, мушу у мул залізти й до весни спати. Іди до Ластівки — вона добра кравчиня. Вона скрізь буває, усі фасони знає.

Подякувала Лисичка за пораду та й побігла Ластівку шукати. Бігла, бігла, аж поки у село прибігла. Бачить — Ластівка біля гнізда літає, дітей своїх докупи збирає. Лисичка підійшла, привіталась чемненько та й каже:

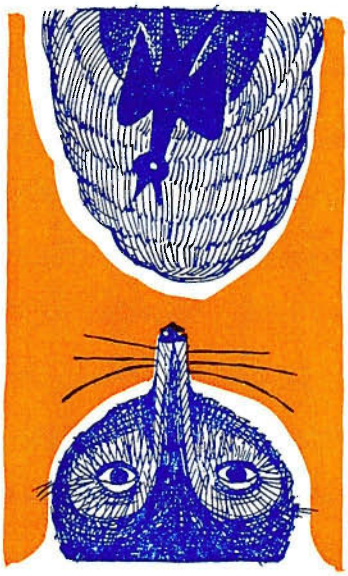
— Чи не могли б ви, пані, кожушинку мені пошити, бо ця вже старенька — холодно в ній.

А Ластівка каже:

— Пі-і! Ніколи мені! Я у вирій відлітаю, на шиття часу не маю. Іди до Ворони — вона добра кравчиня, на всіх смітниках буває, багато ниток має.

Подякувала Лисичка за пораду та й побігла Ворону шукати. Бігла, бігла, аж у поле забігла. Бачить — Ворона по ріллі походжає, зерно з землі витягає та все кричить: „Крав!"

Лисичка до неї:

— Чи не могли б ви, пані, кожушинку мені пошити, бо ця вже старенька — холодно в ній.

А Ворона з дива й дзюба розкрила, головою покрутила та й питає:

— А хто тобі сказав, що я вмію шити?

Та хитру Лисичку не вчити, як їй треба говорити.

— Е-е! — каже вона. — Та про вас увесь світ знає, що ви добра кравчиня.

— Як ти сказала? — питає Ворона та аж голову схилила: — Крав . . . крав . . . а далі я не розібрала.

— Крав-чиня! — каже Лисичка.

— Ага! — зраділа Ворона. — Гарно ж мене прозвали: крав-чиня! Крав-чиня. Крав! крав! За це я тобі гарну кожушинку пошию. А ти на луки біжи, жовтих квітів назбирай, щоб було чим кожушинку фарбувати.

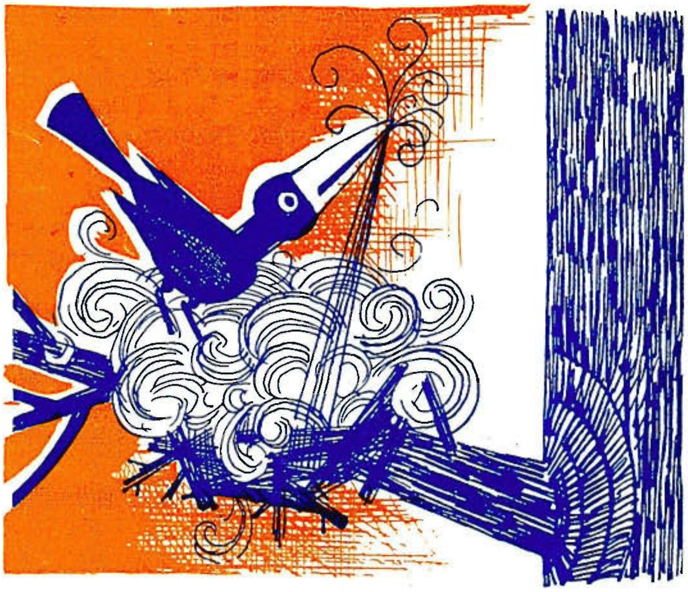
Побігла Лисичка на луки, жовтих квітів нарвала, у пучечок пов'язала і принесла до Ворони. Ворона квіти похвалила, тоді на дуба до сво-

го гнізда злетіла, щось там посмикала, подзьобала, всяких ниток та вовни звідти натягала.

— От, — каже, — добре, наче б я знала, що стільки вовни назбирала. Тут і твоєї старої шерстки чимало є. Ти її за кущі чіпляла, а я все те збирала та до гнізда тягала. От тепер і пригодилось.

Та й заходилась Ворона шити: нитки розплутала, вовну розпушила, жовтенькими квітами,

що Лисичка назбирала, гарненько підфарбувала, на траві просушила і з того кожушинку пошила.

Рада Лисичка, раденька, бо кожушинка вдалася тепленька, жовта-жовтенька, гарна, м'якенька, ще й з хвостиком, як помело, довгим та пухнастим.

Одяглася вона та лісом і біжить, а на сосні Білочка сидить. Дощик її поливає, вітер холодний продуває, зігнулася бідна, мало не плаче. Як

угледіла вона Лисичку в новій кожушинці, з заздрощів на гілці аж підскочила, а гілка вломилась, і Білка додолу скотилась, просто до Лисички.

— Лисичко-сестричко! — прохає Білочка. — Скажи, хто тобі таку гарну кожушинку пошив, ще й хвостика пухнастого приточив?

— Ба! — каже Лисичка. — Коли б ти не була така ледача, то й ти б уже таку кожушинку мала. Ну, та нема чого з тобою робити, біжи до Ворони — вона добра кравчиня.

Та й побігла далі. А Білочка, як те почула, на сосну стрибнула, з гілки на гілку перелетіла, та як постребала, як пострибала, за годину й до Ворони попала.

Бачить — Ворона на дубі сидить, головою хитає, ніяк свого імення не згадає.

— Крав... крав... — а далі й забула, як її Лисичка називала.

А тут Білочка до неї:

— Добридень, пані кравчине! Чи не могли б ви мені кожушинку пошити?

— Ага! — зраділа Ворона. — Добре, що ти мені те слово нагадала: крав-чиня! крав-чиня! За це я тобі гарну кожушинку пошию. А ти на луки біжи, хоч трохи жовтих квітів назбирай, щоб було чим кожушинку пофарбувати.

Та Білочка ледача була, не схотіла далеко бігти, а нагризла кори з вільшини та й принесла до Ворони. А Ворона на кору подивилась, головою покрутила, а тоді на дуба до свого гнізда злетіла, щось там посмикала, подзьобала, всяких ниток та вовни звідти натягала.

— От, — каже, — добре! Вовна м'якенька, якраз для тебе маленької.

Та й заходилась шити: нитки розсмикала, вовну розплутала, позсукала, корою з вільшини пофарбувала, дзьобом розрівняла-розпушила і з того кожушинку Білочці пошила.

Рада Білочка, раденька, бо кожушинка вдалася гарненька, м'яка-м'якенька, ще й з хвостиком, що, мов крила, на спині розпустився.

Подякувала Білочка Вороні та й побігла до Лисички кожушинкою похвалитися. От стоять вони собі удвох, одна одну розглядають, кожушинки свої вихваляють. А тут Вовк суне. Та та-

кий злющий-презлющий! Дощик його поливає, вітер продуває. Угледів він Лисичку і Білочку в нових кожушинках та як завив із заздрощів:

— Аву-у! Я вас обох розірву! Де ви собі такого хутра дістали? Чому мені не сказали?

Білочка того виття злякалась, на сосні заховалась, а Лисичка тільки чмихнула, хвостиком під носом Вовкові крутнула та й каже:

— Нема чого вити! Сам ти винен: коли б ти не був таким ледачим, то давно б уже кожушинку мав. Ну, та що з тобою робити? Біжи до Ворони — вона добра кравчиня.

Зрадів з того Вовк та як схопиться, як побіжить, ах грудки землі з-під ніг летять. Побачив його Зайчик та й гукає:

— Вовчику-братіку! Куди це ти поспішаєш?

А Вовк:

— Ет, відчепись! Я часу не маю, до кравчині поспішаю нову кожушинку шити.

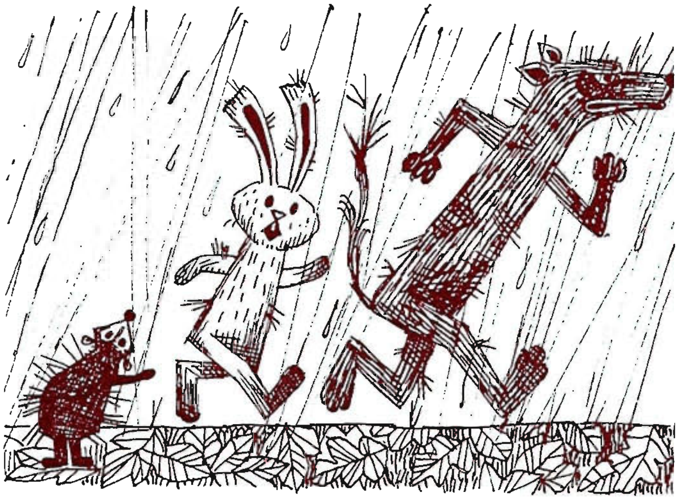

— Візьми ж і мене! — прохає Зайчик. — І в мене ж кожушинки нема.

— Ходи, тільки швидше! — гукнув Вовк та й побіг, а Зайчик за ним.

Біжать вони, біжать, аж жовті листочки з-під ніг летять. А біля пе-

ньочка край дороги Їжачок зігнувся, від холоду тремтить. Побачив Вовка й Зайчика й гукає:

— Куди це ви так біжите? Чи не пожежа в лісі?

— Ет, відчепись! — кажуть Вовк і Зайчик. — Ми часу не маємо, до кравчині поспішаємо кожушинки шити.

Та й побігли. А Їжачок подивився їм услід та й думає:

— „Побіжу і я до кравчині, може вона й мені кожушинку пошиє".

Та й побіг за ними. Але ноги в нього короткі, то поки він собі чвалав, Зайчик і Вовк до дуба добігли. А там Ворона сидить, на ввесь ліс кричить „крав! крав!" та в журбі головою хитає, бо ніяк далі не згадає. Вовк навіть не привітався, зразу на Ворону напався:

— Чого ти там „крав та крав"! Я нічого не брав. Злітай краще сюди, нам треба кожушки шити.

— Не можу, — каже Ворона. — Я своє ім'я забула.

А Зайчик чемненько вклонився та й каже:

— Не гнівайтесь, пані, нас до вас Лисичка послала, бо ви добра кравчиня.

— Ага-га-га! — зраділа Ворона. — Крав-чиня! крав-чиня! крав-чиня! От, добре, що ви мені те ім'я нагадали. За це я вам пошию гарні кожушки. А ви на луки біжіть, жовтих квітів нарвіть, щоб було чим кожушинки пофарбувати.

Та ледачий Вовк ліг під дубом і стогне:

— Зайчику-Побігайчику, щось у мене живіт болить, біжи на луки ти сам!

Побіг Зайчик на луки, бігав-бігав, та ніяких жовтих квітів не знайшов, бо вже всі пов'яли. То він з болота сірої глини набрав і до Ворони приніс. Ворона й дивитись не стала, а швидше на дуба до свого гнізда злетіла і звідти всі нитки й вовну повитягала, та не дуже їх і дзьобала, глиною пофарбувала, трошки розпушила і з того аж дві кожушинки за раз пошила. Вдягли Вовк і Зайчик свої кожушки сіренькі та радіраденькі, бо кожушки теплі-тепленькі, а хвостики довгі та пухнасті.

А тут Їжачок прибігає і собі Ворону прохає:

— Поший і мені кожушинку сіру-сіреньку, теплу-тепленьку, як у Зайчика.

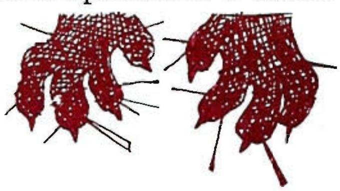
— Що мені з тобою робити? — каже Ворона. — Нема вже з чого шити.

А Їжачок у сльози:

— Та поший! Хоч поганеньку, хоч куценьку, аби новеньку.

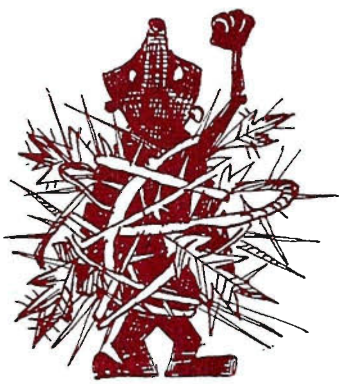
— Ну, добре, — каже Ворона. — Хіба з будяка пошию, бо в мене вже вовни немає.

Полетіла вона в поле, з будяка колючок наламала, подзьобала, пом'яла, нитками поскріпляла, глиною трошки підкрасила і з того кожушинку Їжачкові пошила. Та таку куценьку, що лише спину йому закрила. Одягнув Їжачок ту кожушинку, а вона колюча-преколюча і зовсім не гріє. Розсердився тоді Їжачок та як не хрюкне на Вовка:

— Недарма ж Ворона кричить „крав", бо ти усе хутро на свій кожух забрав. Такого злодюги ще й світ не видав.

Вовчик як кинеться, хотів за такі слова Їжачка розірвати, та тільки за спину вхопив, одразу й завив:

— Аву-у! Аву-у!

А Зайчик так того злякався, що й свого довгого хвостика загубив, та так з куцим хвостиком з усіх ніг аж-аж-аж у ліс забіг.

(Закінчення на стор. 8-ій внизу)

Народня казка — Ілюстрація Л. Гуцалюка

Три брати пішли в чужину на заробітки. По дорозі зупинились.

Ось старший і каже:

— Тут ми розійдімось! Я піду направо, ти, середній брате, іди наліво, а ти, молодший — навпростець! За три роки, в день святого Дмитра, зійдемося на цьому місці й подивимось, хто скільки заробив. Згода?

— Згода! — відповіли брати.

Старший брат оселився в людному місті. Завів пекарню, і через три роки мав повну торбу грошей. Середущий брат продавав вино, і теж нажив повні кишені грошей. А молодший брат пішов у найми до старого пастуха.

Минуло три роки. Старий пастух відрахував молодшому зароблені гроші, склав їх докупи, потім добув з кишені три горіхи та й каже:

— Дякую тобі, хлопче! Я вже старий, і ти мені багато помагав — добре пас вівці. За це можеш дістати ці гроші. Однак, вибирай, що хочеш: оці гроші чи три горіхи. Гроші тобі дам без благословення, бо гроші — немов огонь: палять людині руки. А горіхи дам від щирого серця, з благословенням. Хочеш — бери гроші, хочеш — горіхи!

Парубок подумав і вибрав горіхи.

— Візьму горіхи, коли ти даєш їх від серця і з благословенням.

Узяв парубок горіхи, поцілував руку старому пастухові й відійшов.

І ось в умовленому місці зійшлися брати в день святого Дмитра. Старший брат розв'язав торбу і показав, скільки грошей він заробив. Середущий брат відкрив гаманець, повний грошей.

— Добре! — сказав старший брат. — А ти? — звернувся до наймолодшого.

Наймолодший витягнув з кишені три горіхи.

Брати здивувались.

— Оце все, що ти заробив за три роки?

— Так, тільки три горіхи, але я дістав їх з благословенням.

Розгнівались старші брати.

— Багато ми бачили дурнів, але такого не знайти в цілому світі!

Засумував молодший брат і пішов геть. Ішов він, ішов, і захотілось йому їсти. А в торбі ані шматка хліба!

„Розколю я свої горіхи!" — подумав.

Розколов одного горіха. Що за диво! Горіх почав рости і виріс завбільшки у велику бодню. Звідти почали вибігати вівці, ягнята, барани з дзвіночками на шиях — ціла отара з одного горіха. Парубок зрадів, скликав отару й пішов додому.

По дорозі розколов він і другого горіха. Як тільки шкаралупа тріснула, з горіха вийшли два молоді воли з довгими рогами, за волами викотився віз, а на ньому залізний плуг.

— Що за диво! — сказав парубок і повів волів за отарою.

Перед рідним селом розколов і третього горіха. Із шкаралупи вийшла дівчина, та така красуня, що годі й описати.

— Веди мене до своїх батьків! — сказала дівчина. — Мені суджено бути твоєю дружиною!

Посадив парубок дівчину на воза, повів волів. Ідуть вівці, дзвіночки дзвонять. А вдома впорядили йому батьки весілля. І я на тому весіллі був — їв, пив і так веселився, що й донині на душі весело.

Переклала з болгарської мови
Галина Лащенко

Пояснення - словничок: заробіток — earnings, піти на заробітки — стати до праці; **навпростець** — просто, прямою дорогою (straight); **людний** — густо заселений людьми (populous, crowded); **середущий** — середній віком; **нажити** — придбати (to gain, to profit, нажити гроші — to make money; **піти в найми** — найнятися, стати в когось на роботу (to be hired); **парубок** — юнак (fellow, youth); **гаманець** — калитка, пулярес (purse, beg for money); **розколювати** — розбивати надвоє (to cleare, to split); **бодня** — велика бочка (tub, vat, barrel); **отара** — громада овець (flock); **шкаралупа горіха** — nutshell; **мені суджено** — мені призначено долею.

ЯК ЗВІРІ КОЖУШКИ СОБІ ШИЛИ...

(Закінчення із стор. 7-ої)

А Їжачок сів та й сміється:

— А що? Мій кожух не дається? Тепер, Вовче, знатимеш, Їжака не чіпатимеш!

Та й подрібцював собі додому, у ліс, під пеньочок заліз, листям укрився та й заснув до весни.

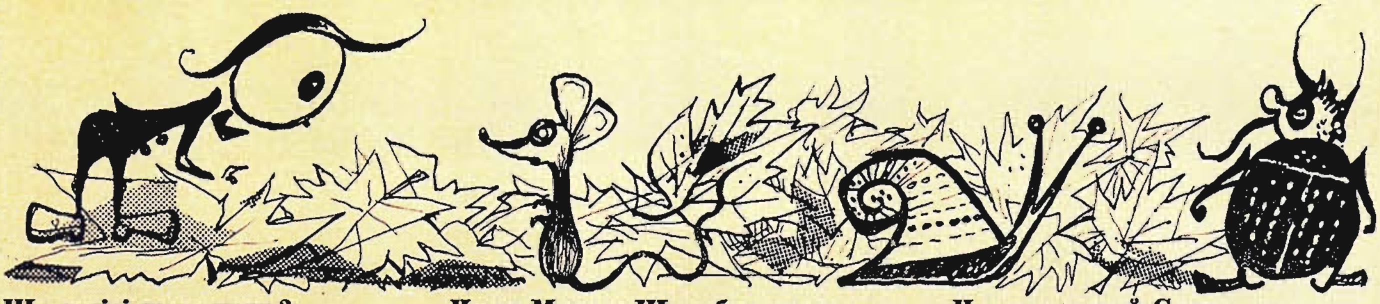
А Ворона знову на дуба злетіла, на самім вершечку сіла і головою закрутила:

— Крав! ... крав! ... крав! ...

І хоч як головою мотає, а далі ніяк не згадає.

Пояснення-словничок: ситний — багатий, достатній; **мул** — намул (silt, slime); **сукати** — сплітати в нитку (to twist, to spin); **фасон** — зразок, форма, модель; **шерстка** — шерсть, волосся тварин (hair); **розпушувати** — робити пушистим, м'яким; **приточувати** — додавати (to add, to lenghten).

ЧАП-ЧАЛАП

**Що у лісі шелестить?
Що між листям там сидить?**

**Чи то Мишка Шкрабатушка,
Що великі має вушка?**

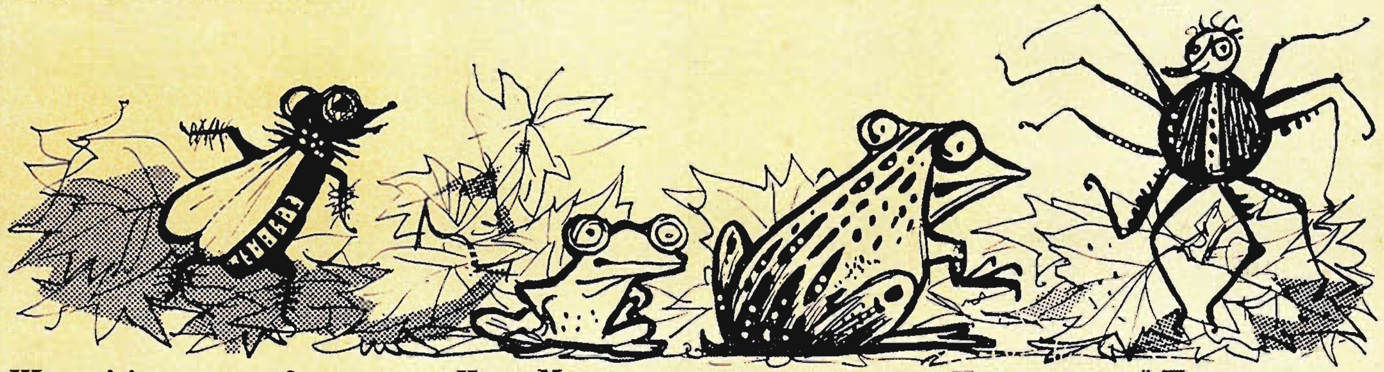
**Чи маленький Слимачок,
Чи то Жучок козачок?**

**Що у лісі шелестить?
Що між листям там сидить?**

**Чи то тії силачі,
Жолудеві паничі?**

**Чи то Зайчик-Скакунець,
Чи то Коник-Стрибунець?**

**Що у лісі шелестить?
Що між листям там сидить?**

**Чи то Муха листям руха,
Чи то Жабка, чи Ропуха?**

**Чи то може той Павук,
Що то має десять рук?**

**Чап-Чалап наш каже: „Цить!
Сам пан Шелест там сидить**

**І шелеще — ші-шу-шо . . .
А це означає, що?**

**Це на Шелестовій мові:
ДІТОЧКИ, РОСТІТЬ ЗДОРОВІ!"**

ЕКО

Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрація Ю. КОЗАКА*

МАРУШКА-ЧЕПУРУШКА і ЛЕСЬ-ПОБІГДЕСЬ

ОБІЙШЛОСЯ БЕЗ ПОЛІЦІЇ

Марушка вертається з співанки хору і на порозі свого дому стрічає Улянку.

— Як ся маєш! Ти до мене?

— Авжеж! — відповідає Улянка. — Я вже була під вашими дверима, стукала-кликала — ніхто мені не відчинив.

— Значить, нікого нема.

— Є! Напевно є! Я чула голоси: хтось сміявся, потім бренькав на гітарі, а далі зчинився такий гармидер, що я собі подумала: прийшли гості.

— Які там гості, коли тато з мамою поїхали до тітки Олени! А з Лесем я тількищо миналася коло церкви. Товариш запросив його до себе на уродини.

— А . . а . . може там . . . злодії — з пістолями, пружиновими ножиками?.. Може покликати поліцію? . . — підсуває думку полохлива Улянка.

Марушка сміливіша, але і в неї ніби полізла мурашка по спині. Все таки кивнула рукою, і обидві обережно ступають по сходах. Підходять до дверей навшпиньках, мов балерини. Притаїли дух, наставили вуха, слухають.

За дверима справді чути гамір, хтось підспівує, бренькає на струнах, йому в такт приплескують у долоні.

— Заспокойся! — каже бадьорішим голосом Марушка. — Злодії не підспівують і не влаштовують концертів там, де крадуть. Певно тато з мамою вернулися з фарми раніш, ніж думалось, і привезли музикальних гостей.

Добула ключа, відмикає двері. В кухні не видно нікого. Із спальні чути гітару, а вітальня аж гуде рясними оплесками.

Насторожено ступають обидві дівчинки вперед. І ніби страшно, і дуже цікаво: хто ж це так гарно грає на гітарі — і чому він заховався у спальні?

На диво, у спальні також нема нікого, коли не рахувати котика Ґнотика, що спить розкішно на ліжку. На нічнім столику стоїть радіоприймач і . . . грає. Марушка вибігає мовчки із спальні і, зупинившись біля порога, зазирає обережно з-за одвірка до вітальні. І там нема нікого, але дівчаткам уже ясно, звідки береться цей гармидер. На екрані телевізора бравурно танцюють чотири пари танцюристів, а з голосника бурею сиплються оплески невидних глядачів з невидної залі, аж в ухах ляшить.

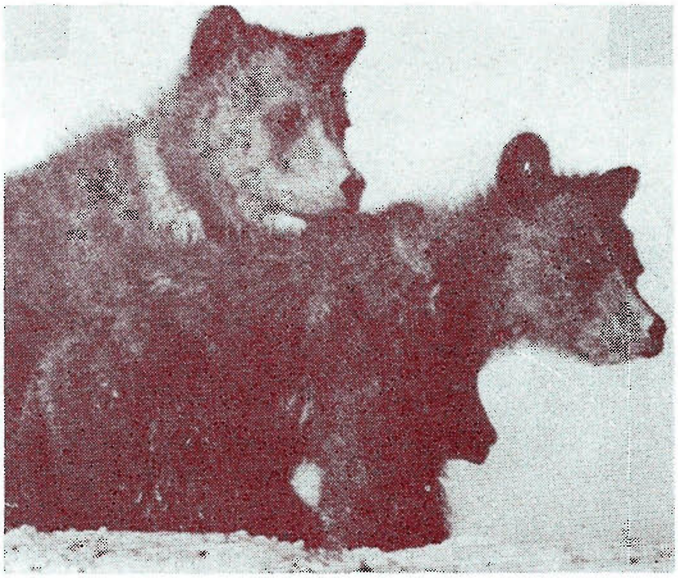
— То Лесь! — кличе Марушка і дзвінко сміється. — Як звичайно, щось забув і вернувся додому. Почувши, що йдемо, сховався, щоб нас налякати. Шукаймо!

Беруться дівчатка шукати. Заглядають під ліжка, під столи, відчиняють шафи, висувають навіть шухляди комоди. Улянка обмацує матраци на софі, а Марушка — постіль на ліжках. Щоб обшук був докладний, заглядають і до холодильника.

При цій нагоді Марушка помічає, що з двох пар Лесевого взуття одній парі бракує лівого черевика, а другій — правого. Лесеві краватки, що звичайно висіли на шнурочку в шафі за дверима, тепер лежать мішма на підлозі, мов купа гадюк. В умивальнику повно води, і в ній плаває мило, мов біла черепаха. Біля ванни чорніє відчинена коробка з пастою до взуття, а в ній стирчить щітка, застромлена в чорну мазюку.

— Тепер мені все ясно і без поліції! — каже Марушка. — Так, це таки Лесь! Він збирався поспіхом до товариша на уродини . . . Уявляю собі, як він там виглядає у тих черевиках: лівий — чорний, а правий — бронзовий . . .

ДВА МАЛЮКИ

Зустрілися два малюки. Один бурий, другий білий.

— Чи можу знати, з ким маю приємність розмовляти? — спитав бурий малюк.

— Дуже радий познайомитись. Я — ведмідь.

— Ведмідь? Ха-ха-ха! Вибачте, що сміюсь! Але якщо ви ведмідь, то хто ж тоді я?

— Простіть, не знаю! — відповів спокійно білий.

— Властне, я — ведмідь! — рішуче заявив бурий.

— Ах, не жартуйте! Якщо б ви були ведмедем, то мали б такий білий кожух, як оце в мене.

— Що ви таке розказуєте! Відколи то ведмеді мають білі кожухи?

— Від початку світу! Знайте і запам'ятайте!

— Вибачте, відколи світ світом, ми, ведмеді, маємо бурий кожух. Але дозвольте спитати ще: чи любите ви мед?

— Мед? А що ж це таке?

— Ось як! Кажете, що ви ведмідь, а не знаєте меду! Усі ведмеді люблять мед — це ж найкраща їжа!

— Нічого подібного! Ми, ведмеді, їмо найрадше тюлені.

— Тюлені? А що це таке? — здивувався і собі бурий ведмідь.

— І ви кажете, що ви ведмідь? Соромтеся! Кожен порядний ведмідь їсть найрадше тюлені й носить білий кожух.

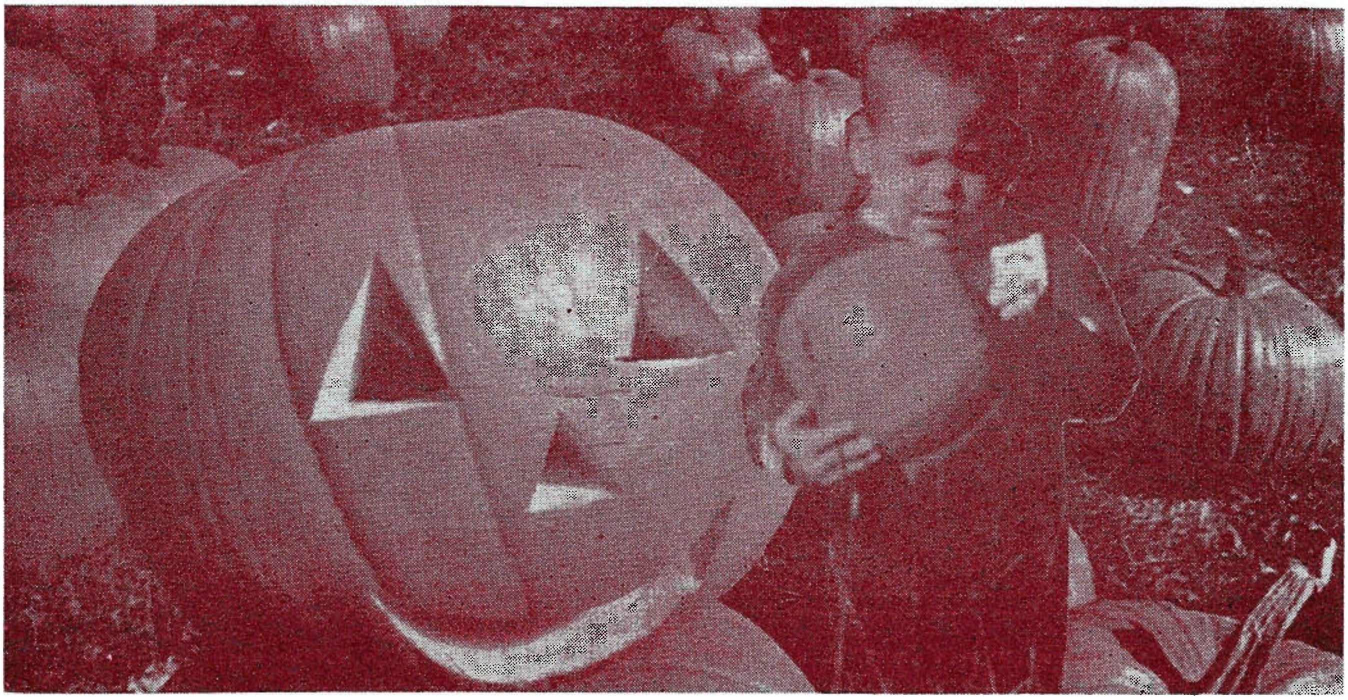
Довго ще сперечалися два малюки. Може навіть і бійку зчинили б, але надлетіла пані сова і витовкмачила їм, що обидва вони — ведмеді.

— Дивне диво, адже кожен з нас зовсім інший, — муркотіли ведмедики і з сумнівом крутили головами.

З чеської — Б. Д.

Пояснення-словничок: малюк, або маля — мала істота, дитина, звірятко (little one, kiddy); **бурий, брунатний** — brown; **тюлень**, теж морська собака, живе в північних холодних морських водах — seadog. Бурі ведмеді живуть на Україні в горах Карпатах.

Питання: Хто з вас пояснить, чому цих двоє ведмежат не могли порозумітися і чому одне одному не вірили? Чи буває таке і між людьми?

СКІЛЬКИ ТУТ ГАРБУЗІВ ТА ДИНЬ! ТА Й СМАЧНІ Ж ВОНИ!

Д. ЛАГОДА

Ілюстрації П. ХОЛОДНОГО

ЗОЛОТА ОСІНЬ

Леся — дівчинка працьовита й не пустунка. До всякої роботи береться залюбки, а над усе любить малювати. А починала вона долонькою: вмочить її у зелену фарбу та й маже по великому листі паперу, а тоді ще червоною і синьою помаже. Гарні килимки виходили! А ще трішки підросла, то й олівцями навчилась орудувати.

Кольорові олівці дістала Леся від бабуні перед Великоднем. Якраз вчасно, бо саме тоді треба писати писанки. Бабуся писала воском і кидала яєчка в фарбу, а Леся так ще не вміла. Вона старанно виводила олівцями на яєчках кольорові смужки, клинчики та сонечка.

— Ох, які ж гарні писанки! Різнобарвні, як веселка! І все це Лесині ручки зробили? Тепер знаємо, що їй дарувати! — казали гості, що приходили до тата й мами.

***

А то раз мама подарувала Лесі великий зошит. Зраділа вона, як побачила барвисту обкладинку, а розгорнула — всередині нема кольорів, тільки чорні лінії.

— Матусю, тут нема гарних малюнків!

— А ти ж сама хіба не вмієш малювати? Ось дивись: цю квітку маку замалюй червоним. Тільки пильнуй, доню, не пускай пензлика бігати поза лініями! І листочок замалюй. Сама знаєш, який колір брати.

За якийсь час гарні квітки ніби розквітли на папері. Ще й ляля в блакитній сукні сиділа посередині.

Перша сторінка готова. Глянула Леся на другу — там самі листочки.

— Матусю, я як замалюю ці листочки, то буде все зелене. Не цікаво!

— А хіба, донечко, листя тільки зелене буває? Піди в садок, придивись: і червонуваті є, і жовтий де-не-де знайдеш. Почекай два-три тижні — все листя змінить свій колір . . .

„Це добре! — думає Леся. — І в мене в зошиті будуть листки різного кольору".

Та й почала малювати: зелені, жовтогарячі, сріблясті . . . А лист виноградний аж горів багряним кольором. Забракло дівчинці жовтої фарби, проте вона знала, що робити: додала салатної, ще й краєчки руденькою навела.

Побігла Леся до мами, а там пані Ніна. Зраділа дівчинка, бо дуже любить цю пані. Чемно привіталася.

— Ану, показуй свою роботу, малярко! Ох, і розумничка ти! — сказала пані. — Добре зробила. А цей листочок особливо гарний! Так тільки ґномики восени листя на деревах розмальовують.

— Пані Ніно, розкажіть про ґномиків. Які вони?

— Такі малесенькі люденятка. Ми їх не бачимо.

— То вони такі, як люди?

— Не зовсім. Ґномики добрі, нікому не роблять лиха, тільки добро. Вони завжди веселі, вміють малювати, співати. Підожди, дитино, незабаром ви переїдете в нову хату, я до вас прийду з Ромашкою, тоді розкажу про ґномиків докладно.

Уже другого дня мама почала пакуватися. Дійшло до Лесиних речей. Як заглянула мама в шафку, а там ціла крамниця з фарбами.

— Треба, донечко, перебрати! Візьмемо тільки непідстругані олівці та нові фарби, а все старе викинемо.

Мама відібрала трохи цього добра в Лесину валізку, а решту кинула в скриню з непотрібними речами.

Сіла дівчинка біля валізки, дивиться: мало їй залишилося.

„Візьму, — думає, — назад свої фарби із скрині". Взяла, напхала валізку повну-повнісіньку, що й зачинити ніяк.

За якийсь час мама побачила, що у валізі забагато фарб, і знову викинула їх у скриню.

***

Як уже влаштувалися в новій хаті, кинулася Леся малювати, а фарб нема! . . Плаче Леся, а мама її потішає:

— Не плач, сьогодні тато принесе тобі все нове. Ти ж сама винна: взяла назад із скрині непотрібне, а я мусіла знову викидати. Тепер бачу, що разом з непотрібними фарбами викинула й нові. Не журись, моя люба, може твоїми фарбами ґномики розмалюють листочки на деревах. Вони багато фарби потребують. Ось у неділю підемо до парку, то побачиш, яке гарне осіннє листя!

Зраділа Леся, що її фарбами ґномики малюватимуть листочки.

***

Може мама залишила Лесині фарби в старій хаті навмисне? Бо насправді фарби придалися ґномикам.

Це ж почалася осінь, повсюди в лісах, садках і парках жваво вони працювали. Шкода, що вони невидні, а то б ми бачили, як на кожному листочку сидів манюсінький маляр і старанно водив пензликом. Листочок ставав жовтим, або жовтогарячим, або червоним. Іноді вони просто бризкали дрібними кольоровими крапельками згори на кущі і траву. Поспішали. Їм треба було скінчити роботу тут і рушити на допомогу ґномикам у великому парку, на другому березі річки.

Надвечір рушили до переправи. Підійшли громадкою до берега, погукали жабок.

— Добривечір, скрекотушки! Допоможіть нам дістатися на той берег!

— Здорові були, добродушки. Охоче допоможемо!

Жабки завжди раді зробити якусь послугу ґномикам. Притягли свій кораблик. А знаєте, який то був кораблик? Діти забули на березі подушечку, не пухову, а повітрям надуту — ту, що на ній плавають. От, тепер цей кораблик і пригодився. Підігнали його жабки до берега, гукають до ґномиків:

— Несіть свої відеречка з фарбами та пензлики, покладіть усе й сідайте! Ми будемо веслувати, а відпливемо далі від берега, то рибки підпихатимуть кораблик.

Так воно й було: трішки відпливли — де взялися рибки! Штовхають носиками кораблик.

Уже були на середині річки, як побачили моторовий човен, що йшов навпереріз. Налякалися. Проте, жабки вчасно звернули кораблика вбік. Думали: минула небезпека. Але де там! Бешкетники хлопці з човна побачили жабок — і ну жбурляти на них яблука та помаранчі! Збили хвилі навкруги, одно яблуко зачепило кораблика збоку, він підскочив, перехилився. Ґномики ухопилися рученятами за шнурки, втрималися, а відеречка попадали у воду. Така біда!

Коли моторовий човен відійшов далеко, підпливли рибки й раки, стали пірнати на дно. Відеречка врятували, але порожні — фарби розчинились у воді. То ж були водяні фарби — акварелі.

Вийшли засмучені ґномики на берег, подякували всім за допомогу і подалися до парку. Йшли-йшли, стомилися, звернули в якийсь садок відпочити. Посідали під кленом і клопочуться: де ж їм тепер фарб роздобути? А білочка з дерева:

— Здорові були, добродушки! Фарб хочете? Я знаю, де вони. Он там, під хатою в старій скрині моя приятелька Леся залишила. Може то для вас? Я вам покажу, де вони. Хочете?

Як же не хотіти? Ґномики раді б узяти фарби, але, може, Леся сама їх потребує, може прийде за ними?

— Ні, не прийде! Леся напевно вже має нові фарби.

— Коли так, то веди нас, білочко-жартівничко!

Пішли ґномики з білочкою, набрали фарби повні відеречка. А білочка в Лесин маленький кошичок набрала ще й фарб-пастельок.

— Я вам, добродушки, поможу, віднесу цього кошика на місце.

— Дякуємо щиро! Це нам велика поміч.

Відпочили ґномики й узялися малювати.

**
*

У неділю пішла мама з Лесею в парк. Минули ялинову алею, а там — яка ж краса! Ясножовтий

ясен сяяв, облитий соняшним промінням, аж очі сліпив, і берези розпустили довгі золоті коси. Пишний осокір розсипав листочки, і кожен листочок раніш, ніж упасти на землю, плив, перевертався в повітрі і блискотів проти сонця то срібним, то золотим своїм боком. А поряд струнка груша ледь тріпотіла червонястим листячком. Дуб стояв ще темнозелений, біля нього срібна

ялинка, а далі, як спалахи вогняні, уже зовсім почервонілий плющ та довгі лози дикого винограду бігли, мов хвилі, спиналися на зелений живопліт. А там знову золоті дерева. Повний парк розкішних осінніх барв. А крізь верхні гілки дерев просвічується синє-синє небо.

Леся стояла, як зачарована.

— Як тут гарно, матусенько! Я б хотіла бути тут завжди-завжди!

— На жаль, донечко, золота осінь не буде завжди. Прийде час, обсиплеться листячко, поллють дощі, а там і зима не забариться.

— А нащо ж листячку опадати? Мабуть, дереву боляче.

— Так треба! Дерева перед тим, як на зимову пору заснуть, скидають з себе одежу. А зима вкриває їх пухнастим снігом, як я тебе ковдеркою.

— А ялинка не скидає одежі?

— Не скидає. У неї не одежа, як у тебе, а хутерко, як у киці.

— А нащо так багато трудитися ґномикам, коли це гарне листячко не довго триматиметься?

— Ґномики роблять корисне діло. От ти питаєш, чи дереву боляче. Зелений лист цупкіше тримається, тож коли має спадати, тоді дереву боляче. А ніжка барвистого осіннього листка держиться на дереві ледь-ледь — вітер повіє, він спаде, і дереву не боляче. І людям утіха. Хіба ж не радісно побути ось тут, серед такої казкової природи? Хто налюбується осінньою красою і запам'ятає її, тому буде веселіше зиму перебути, легше ждати весни. Ти тепер не шкодуєш за своїми фарбами?

— О, матусенько! Я люблю ґномиків! Я помагала б їм завжди, коли б тільки знати, як допомогти.

К. ПЕРЕЛІСНА

ДОЩИК

Пожовтіло листячко
На кленочку,
Почорніли айстроньки
У садочку.

Заховалось сонечко —
Не видати,
Сипле вітер дощиком
Кругом хати.

Стукотить і грюкає
У віконця:
„А що вам не весело
Тут без сонця?"

Такий вітер капосний,
Сам гуляє,
А дітей на вулицю
Не пускає.

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

ХТО БУДЕ ПЕРШИМ?

Після другої світової війни багато українців поселилося в Австралії. Тут заснували вони українські товариства, молодечі організації та рідні школи. Заснувалася рідна школа і в містечку Нюпорті біля Мельборну. На початку шкільного року розгорнулося тепер у цій школі завзяте змагання — хто прочитає найбільше українських книжок. Переможці в змаганні дістануть нагороду, а найзавзятіші читачі будуть сфотографовані, і їх знімки будуть надруковані.

І почалося: під час великої перерви стоїть ціла черга до шкільної бібліотеки. Дві учениці 5-ої кляси, Леся Нікода і Віра Лотиш, є бібліотекарками. Вони обмінюють книжки для дітей від 1 до 5 кляси. По полудні працюють бібліотекарями учні 7-ої кляси Аделя Стахів і Юрко Бобурко.

Недавно відбулась перевірка, хто веде перед у читанні рідних книжок. Підрахунок показав, що у 7-ій клясі найбільше прочитали такі учні: Юрко Бобурко — сім книжок, разом 1057 сторінок, Славко Рошко — 10 книжок, 779 сторінок, і Франк Ласка — 5 книжок, 575 сторінок.

У 5-ій клясі Леся Нікода прочитала 6 книжок — 756 сторінок, Віра Лотиш 6 книжок — 469 сторінок і Євген Коваль 7 кннжок — 313 сторінок.

У молодших клясах перед ведуть Люба Кирилось, що прочитала 29 книжок — 830 сторінок, Марійка Шкварок 6 книжок — 199 сторінок і Михась Бобурко 6 книжок — 124 сторінки.

Може дехто подумає, що діти беруть книжки, але не читають? Ні, не так. Учителі запитують учнів про зміст книжок, про дійових осіб тощо і так упевнюються, що змагуни це справжні, щирі читачі.

Книгозбірня рідної школи в Нюпорті поповнюється новими книжками. Серед них книжки Лесі Храпливої, Олекси Кобця, Софії Парфанович, Романа Завадовича, є в ній усі видання з маркою „Нашим Дітям-ОПДЛ" та багато інших добрих видань.

Нам дуже цікаво, хто буде серед найкращих читачів рідної книжки? Їх фота помістимо в „Веселці".

„Веселці" цікаво, чи такі змагання ведуться також у нашій рідній школі, в Пласті, СУМ-і? Думаємо, що так, і тому просимо написати до „Веселки" про найкращих читачів і прислати їхні фота. Вмістимо теж фота тих дітей, що мають найбільше книжок у своїх домашніх бібліотеках. Хто з вас пришле список своєї домашньої бібліотеки, потверджений батьками або вчителями? Поспішайте!

ПОЯСНЕННЯ ДО „ЗОЛОТОЇ ОСЕНИ"

Пояснення-словничок: смуга — stripe; клин — wedge; обкладинка (книжки, зошита) — cover; багряний — purple, blood-red; підстругувати — стругати (олівці), to sharpen; бризкати — скроплювати (to spetter, to splash); відеречко — мале відро (pail); веслувати — to row, to scull; наперерiз — впоперек дороги (across, crossways); стрекотання — тут: торохкотіння мотора; забаритися — запізнитися (to be late).

ПЕРЕДПЛАТНИКИ Й ЧИТАЧІ „ВЕСЕЛКИ" У ВІЛЛІНҐТОНІ-ДЕЛИВЕРІ

На світлині бачите учнів Школи Українознавства у Віллінґтоні-Деливері. Всі вони передплатники й пильні читачі „Веселки". Школу веде п-ні Ольга Гавранко, релігії навчає о. парох Степан Готра. Пані Гавранко використовує „Веселку" в навчанні предметів українознавства. Разом із світлиною діти пересилають „Веселці" привіт та п'ять долярів на прес-фонд. Редакція „Веселки" щиро дякує дітям за привіт та пожертву і ставить їх за приклад іншим школярам.

Сміймось!

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

— Дядьку, ваша трубка це найкращий для мене подарунок на уродини!

— Алеж ти дістав багато куди кращих забавок . . .

— Так, але мама дає мені щодня кводра, щоб я не трубив . . .

ВАГА

До крамниці з овочами входить пані і каже:

— Я зважила яблука, що їх кілька хвилин тому купив тут мій синок, і виявилось, що, замість двох фунтів, вони важать тільки один!

— Наша вага в порядку, — каже купець. — А ви зважте свого синка . . .

ПОГАНИЙ ТОВАРИШ

— Мамо, я з Олегом більш не бавлюся, бо він поганий товариш!

— Чому?

— Бо як я його хотів ударити, то він зігнувся, і я з розмаху впав у болото.

НЕ СКАЖУ . . .

— Мамо, чи Ірка казала тобі, що я роздер штани?

— Ні, не казала.

— О, як так, то й я не скажу, що вона розбила вазу.

Розгадаймо!

ЩО ЦЕ?

Не двигнеш його ніколи,
Бо важкий,
А в повітрі він літає,
Мов пташки.

ДИВНИЙ МЛИНОК

Маленький млинок,
Багато в ньому колісок,
День і ніч щиро меле,
І хоч колісок много — не змеле нічого.

ЯКІ ЦЕ ПОМІЧНИКИ?

Своїх очей не мають,
А бачити допомагають.

НЕЗВИЧАЙНИЙ РАХІВНИК

Хоч не живе, але ходить,
Біле лице має.
Ні голови, ні язика,
А числити знає.

ЯКЕ ЦЕ СТВОРІННЯ?

Має чотири роги,
Має чотири ноги,
Та хоч має роги
І чотири ноги,
Не пройде ні шматочка дороги.

ЧИ ВМІЄТЕ РАХУВАТИ?

У стародавній китайській книзі загадок є така: В загороді Пен Чек-пена замкнули кріликів і бажантів. Разом мають вони 72 ноги і 20 голів. Скільки є в загороді кріликів, а скільки бажантів?

ЗАГАДКА-ЖАРТ

Два хлопці, бавлячись на мурі-огорожі, впали на землю. Мур не був високий, і їм нічого не сталося. Одначе, коли хлопці підвелися з землі, обличчя одного було забруднене наче в Юрзи-Мурзи, а другого зовсім чисте.

Хлопці поглянули один на одного, і тоді той, з чистим обличчям, побіг помитися до потічка.

Як воно сталося, що хлопець з забрудненим обличчям не пішов помитися?

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК ЗА ЖОВТЕНЬ ц. р.: **СТО:** Стоп, стопа, столяр, столиця, століття, Стокгольм, стоматолог, сторожкість. (Можуть бути й інші слова). **ЗАГАДКА-НЕДОМОВКА:** Губи, зуби, (в) роті. **МАЛА Й ВЕЛИКА:** Вказівки годинника. **ЩО ЦЕ?** Окуляри; Мряка, туман; Вітер. **ЧУДО-ДИВО ПАРОВІЗ:** Корабель-пароплав.

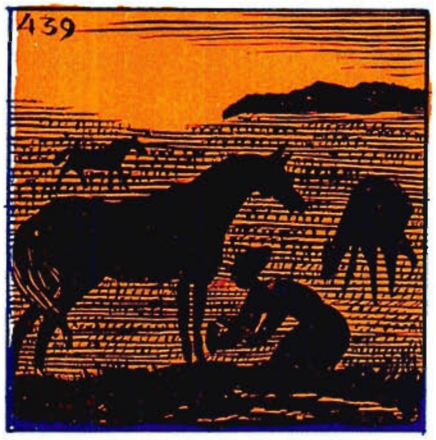
Сценарій і текст: ***Р. ЗАВАДОВИЧ*** *Ілюстрації:* ***П. ХОЛОДНИЙ***

Scenario and story: ***R. ZAVADOVYCH*** *Illustrations:* ***P. CHOLODNY***

БОГДАН, КОЗАК-ХАРАКТЕРНИК
ІСТОРИЧНА КАЗКА

UKRAINIAN TALE
BOHDAN, KOZAK-SORCERER

РОЗДІЛ XXVIII: „Я ХОЧУ БУТИ ВАШ!“ CHAPTER XXVIII: “I WANT TO BE WITH YOU!”

По півночі Рох підійшов до коней і розв'язав пута на їх ногах.

After midnight, Rokh approached the horses and untied them.

Карого Данчикового коня відвів у степ і прив'язав до невеликого куща.

He led Danchyk's horse away into the steppe and tied it to a small bush.

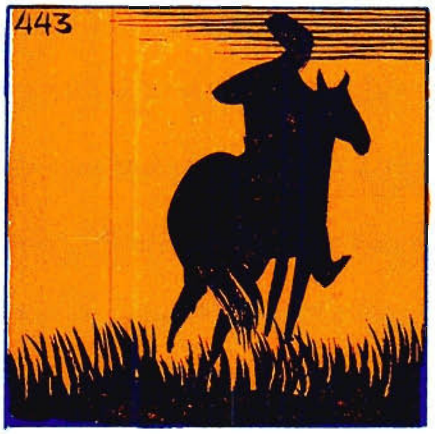
Вернувся, приліг у високій траві і простягнув руку з тичкою.

He came back and, crouching in the tall grass, reached out with the stick that he held in his hand.

Гачком зачепив за Богданову подорожню торбу і сіпнув до себе.

He hooked it to Bohdan's traveling bag and pulled it toward himself.

За хвилину Рох, притискаючи до себе торбу, сидів уже на спині розпутаного коня.

Within seconds Rokh mounted the untied horse, tucking the bag under his arm.

Нараз другий кінь голосно заржав і пустився навздогін за першим.

Suddenly the other horse neighed loudly and took off after the first one.

(Продовження буде)
(To be continued)